

Večjezičnost je edina evropska perspektiva

Za Koroško danes ena najbolj vročih tem – dvojezična vzgoja – je bila v ospredju letošnjega Kongresa narodnih skupnosti, ki ga je koroška deželna vlada priredila skupno z Uradom zveznega kanclerja na Dunaju, s slovenskim Inštitutom za narodnostna vprašanja v Ljubljani in še z mnogimi drugimi inštitucijami.

Razkorak med znanstvenimi dognanji in koroško politiko pa ni ostal skrit. Kljub zagotavljanju deželne referentke Achat-

zove, da dežela podpira vse vrste enakopravno (kar drži), pa manjka obvezujoč zakon, ki bo jasno pristojen za dvojezično vzgojo. V šolstvu zakon imamo, za vrtece pa so pristojne občine in prav tu se zatika, ko gre za vodenje oz. vzdrževanje otroških vrtecev. Težnja, naj bi bili vrteci v privatnih rokah, je dvorezna. Vzgojiteljice so prepuščene same sebi in svoji instinktivnosti, iznajdljivosti in nagažiranosti. Čeprav podpirajo vrtece zveza, dežela in pone-

kod tudi občine, pa je končna odgovornost za izdatke pri društvih, ki so nositelji vrtecev.

Enotno mnenje tako znanstvenikov kot tudi drugih udeležencev pa je, da je treba vprašanja dvojezičnosti izvzeti iz vsakodnevnega političnega disputa, saj je večjezična Evropa ne le cilj, temveč zelo pogosto že vsakdanja realnost. Dvojezični modeli vzgoje pa so lahko vzorci za učenje več jezikov ne le za manjšino, temveč za vse prebivalstvo v EU.

Ustanovljen parlamentarni pododbor

Ustavni odbor avstrijskega parlamenta je v torek obravnaval predlog Zelenih in Liberalnega foruma glede reforme avstrijske manjšinske zakonodaje. Obe opozicijski stranki sta pred meseci vložili predlog v parlamentarno obravnavo, s katerim zahtevata sprejetje temeljnega manjšinskega zaščitnega zakona ter ustavnega določila o jezikovno-kulturni raznolikosti. Parlamentarni ustavni odbor je po krajši razpravi sklenil ustanovitev pododbora, ki naj bi še v tej legislaturni periodi sprejel dokončne usmeritve glede avstrijske manjšinske zaščitne zakonodaje. Sklep o ustanovitvi pododbora je bil sprejet soglasno, razprava pa je pokazala, da so med zastopniki strank še velike razlike v gledanju na to problematiko.

Preberite

SLOVENIJA
55 let AFŽ

V Sloveniji so se ženske s slovesnostjo spomnile 55. obletnice prvega kongresa antifašističnih žena ob kritičnem pogledu na današnji položaj. **Str. 2**

KOROŠKA
Kongres narodnih skupnosti

Vrsta zanimivih referatov priznanih znanstvenikov je predložila prednosti dvojezične vzgoje. **Str. 3**

Sodelavci radia AGORA (na »gradbišču« z leve): poslovodja Helmut Peissl, študent glasbe v Den Haagu Stefan Thaler, Peter Rustia, Franc Wakounig in Tamara Kapus

PREBLISK

■ *Potem ko je padel državni monopol glede radijskih in TV oddaj, se je začela borba med prosilci, kdo bo smel oddajati v eter in kdo ne. Da bo manjšina lahko prišla do radia, je bilo nekako jasno od začetka, a KDO bo to, dolgo ni bilo jasno. Po mnogih pripetljivostih, ki so bili deloma vse prej kot lepi (npr. predlog, naj bi en radio nadomestil kar slovenske oddaje pri ORF), je vendarle prišlo do sporazuma – eno frekvenco si bosta delila dva radia in vsak ima na razpolago 12 ur. Poudarjam, da ima tudi Zveza slovenskih organizacij tu precejšnje zasluge, da je moglo priti do pametne rešitve.*

Ena licenca, dva programa

dem svobodno izražanje mnenja, pa tudi ustvarjanje javnega mnenja. Prezgodaj je še, da bi sodili o različnosti obeh konceptov, Korotana in Agore. Verjetno bo dobro dela tudi konkurenčna miselnost in trud, da bi bili »boljši« in bolj privlačni. Zagotovo pa se bo našlo za vsakega nekaj! **S. W.**

Avstrijska država je vsaj tu dokazala, da se zaveda svoje odgovornosti glede vzdrževanja demokratičnosti tudi med manjšino. Različna gledanja na svet niso breme, temveč modus vivendi, način življenja, ki omogoča čim več ljuno.

dem svobodno izražanje mnenja, pa tudi ustvarjanje javnega mnenja. Prezgodaj je še, da bi sodili o različnosti obeh konceptov, Korotana in Agore. Verjetno bo dobro dela tudi konkurenčna miselnost in trud, da bi bili »boljši« in bolj privlačni. Zagotovo pa se bo našlo za vsakega nekaj! **S. W.**

DOBER VEČER, SOSED GUTEN ABEND, NACHBAR

■ Kulturni dom na Radišah
23. 10. 1998, 20.00
 Prireditelj: SPD Radiše

■ Gostilna Woschitz v Rožeku
24. 10. 1998, 20.00
 Prireditelj: KD Peter Markovič

■ Kulturni dom v Dobrli vasi
24. 10. 1998, 19.30
 Prireditelj: SPD Srce

■ Borovlje, pri Cingelcu na Trati
25. 10. 1998, 20.00
 Prireditelj: SPD Borovlje

Countdown do ponedeljka!

Pri dvojezičnih radiih AGORA in Korotan se mrzlično pripravljajo na začetek oddajanja v ponedeljek, 26. oktobra. Radio Agora se je predstavil javnosti s tiskovno konferenco v popolnoma novih prostorih v Mühlgasse (Feschnigovo naselje). Ker je stavba sicer še v surovem stanju in Agora trenutno še edini stanovalec, vlada »gradbeno« vzdušje tudi v okolici.

Agora kot nekomercialni radio si je za svoje cilje zapisal izobraževanje in posredovanje kulture v dveh jezikih. Ob vsakdanjem delu pa bodo usposabljali tudi vse tiste, ki jih

svobodni radio zanima in ki bi radi sodelovali, zato je vsaka nova pobuda dobrodošla.

Polovodja Helmut Peissl si obeta postopno rast in razvoj programa; do 1. januarja naj bi oddajali – sicer v začrtanih okvirih – bolj poskusno, potem pa naj bi bilo programsko načrtovanje fiksirano.

Dr. Peter Rustia, tržaški Slovenec, ki si je izbral Koroško za drugo domovino in prinesel delovne izkušnje iz tržaškega radia, je poudaril, da namerava biti Agora »radio za radovedne«, nudi pa bo poleg izobraževanja tudi dinamično zabavo za raznoliko publiko.

Stalna člana uredništva sta tudi Bilčovščanka Tamara Kapus in Borovljan Franc Wakounig. Oba sta poudarila pomembnost prisotnosti dveh jezikov v programu kot »most do drugega«. Uredništvu pa bo seveda pomagala še cela vrsta prostih in navdušenih sodelavcev. Tajništvo ima na skrbi Franci Rulitz.

Posebno težišče radia pa bo tudi zblíževanje kulturne in glasbeno-zabavne scene v Sloveniji z zamejstvom, sodelovanje s slovenskimi založbami je že steklo in slovenske novitete boste lahko spoznali preko radia Agora.

Za vse radovedne se bo radio predstavil s posebno »fešto za prijatelje« v nedeljo v Mladinskem domu (beri oglas na 6. strani).

Torej ne pozabite: od 26. 10. frekvenca 105,5!

KONZ/CERT SURA ZA AFRIKA '98

TIMBILA

Afrika's most powerful music and dance

TA VENANCIO

Mozambique

Samstag / sobota

24. 10. Pfarrhof Farovž 19.30
St. Jakob/Sentjakob

Veranstalter / Prireditelja: SPD »Rož«, Marktgemeinde/Tržna občina St. Jakob/Sentjakob
 Kartenvorverkauf / Predpodaja: Posojilnica-Bank Sentjakob/St. Jakob und / in 04253/344

Kdor je bral v celovški »Kleine Zeitung« intervju s slovensko državno sekretarko pri Uradu za Slovence po svetu in v zamejstvu Mihaelo Logarjevo, bo vedel, o čem pišem. Za tiste pa, ki ga niso brali: gospa Logarjeva je via Kleine Zeitung pravzaprav zelo trdo in (za avstrijske razmere) zelo nediplomatsko povedala, kar je (med štirimi očmi) povedala malo bolj priljudno: na Koroškem da moramo upoštevati voljo Republike Slovenije in se organizirati tako, kot menijo na sončni strani Karavnak, da je za nas edino pravilno.

Nič novega, bo rekel »izučeni« Slovenec. S finančnim pritiskom svojo voljo izkazujejo že nekaj let – in tudi, kdo od Slovencev je po njihovem »ta pravi« in kdo ne, kajti niso vsi

KOMENTAR

Sonja Wakounig

žrtve varčevalnih paketov. Tako imenovana »zdržištev« političnih organizacij na Koroškem pa je seveda utopija, vsaj toliko časa, dokler živimo v sistemu, ki bazira na demokraciji. Tega, česar se v Sloveniji veselijo od leta 1991 dalje – namreč politične in ideološke raznolikosti –, pa na Koroškem nočejo »trpeti«.

Konflikt med organizacijama ter med ZSO in Slovenijo

Znajdi se, kakor veš in znaš!

raste. Skupaj s Prešernovo Bogomilo vzdihnem »ne združjenja, ločitve zdaj so časi«. Črtomir je nato odšel v eksil, pri Zvezi slovenskih organizacij tega ne nameravam. Vzrok, da organizaciji ne prideta do kompromisa, je tako preprost, da ga lahko razume vsak

otrok, samo tisti ne, ki ga seveda noče: NSKS je protežiran, ni mu TREBA sklepati nobenih dogovorov, saj si obeta od strankarsko usmerjenega Urada v Sloveniji vso idelološko in iz tega sledečo finančno podporo. Dejstvo, da so tudi pri NSKS začeli z racionalizacijo, me ne gane kaj dosti. To smo pri nas opravili že pred dvema letoma, pa nihče ni niti zganil z rameni. Pa še vedno je »tam« precej več uslužbencev in novinarjev kot »tu«.

Slovenija je očitno pokazala, koga ima rajši. Neljubljenega

otroka so »veliki« nekoč poslali v kot in brez večerje spat. Toda dvomim, da je en sam otrok s takimi metodami »spoznal« pravilnost drastične vzgoje. Nasprotno, otroci so dorasli kakor so vedeli in znali in si mislili svoje o bratu, ki je tožaril naprej in se škodoželjno smejal.

KOTMARA VAS

Obnovili bodo pot na Vrdi

Več vsebinskih sklopov je bilo v ospredju občinskega sveta v torek, 6. oktobra 1998. Med njimi so bili prenamembe, opustitve javnih poti na območjih kmečkih dvorišč (Gorje, Trabesinje), izmeritve pa v knjiženja parcel in prevzem poti v občinsko last. V ta sklop spada tudi civilnopravni dogovor med občino in občani, ki nameravajo prenameniti zemljišča, ležeča ob robu območja razvojnega koncepta, v stavbišča. Lastniki se morajo obvezati, da bojo zidali in stavbe dokončali v petih letih, drugače morajo dati denarno zagotovilo (hranilno knjižico ali bančno garancijo). To zagotovilo znaša 10 odstotkov prodajne vrednosti za 1000 m² prenamenjene površine (kar je več, se izračuna temu ustrežno). Pred prenamembo mora lastnik še skleniti pogodbo za kanal in za ureditev dovoza.

Za ureditev odcepa za plešivsko pot v Trabesinjah, za popravilo cest po kanalizacijskih delih, za novo računalniško napravo, za ureditev večnamenskega igrišča pri občinskem strojnem centru v Reki in za inštalacijo centralne kurjave v stari šoli je občinski svet sklenil finančni načrt in ustrezni dodatni proračun (tretji v letu 1998).

Poseben sklop so bile sejnine, sprememba splošnega občinskega reda in pokojnina za župana. Od 1. 1. 1998 dalje znaša sejnina 0,9 odstotka plače državnoborskega poslanca. Namestniki članov občinskega prdstojništva ne smejo več biti člani nadzornega odbora (do-

ločilo začne veljati, če se namestnik udeleži seje predstojništva). Pri ÖVP bo Vaalentin Leutschacher zamenjal Thomasa Modritscha kot namestnik podžupana Franza Ebnerja, pri SPÖ pa Hugo Götzhaber Winfrieda Srienca kot namestnika podžupana Haralda Petermana. Pri FPÖ ostane vse enako. PO novem ni več pokojnina za župane. Mogoče pa je, da župani sklenejo posebno pokojninsko pogodbo; v ta namen bo kotmirski župan Thomas Goritschnig vplačeval od svoje bruto plače eno enajstinko v pokojninsko blagajno ÖPAG na Dunaju.

Po deželnem zakonu je pri stroških za priključek za kanal mogoča podpora socialno potrebnim družinam. Dežela prispeva 70 odstotkov, občina pa 30. Zakon velja od 1. 1. 1998; merila so enaka kot za stanovanjsko podporo. V ta namen je občina sklenila pogodbo za obnovo hiše na Prebeljski cesti 3. Pogodbo za ureditev vodovodne povezave z občino Žihpolje bo treba še podrobneje predelati.

Člani kuratorija za otroški vrtec (vodi ga Caritas) bojo župan Goritschnig (ÖVP), Winfried Srienca (SPÖ) in Horst Moser (FPÖ).

Za konec je občinski svet potrdil nujnosti predlog Thomasa Modritscha za obnovo poti na Vrdi. Asfalt je že zelo dotrajan. Po finančnem načrtu bojo dela stala 1.364.140 šilingov; deželne podpore je 60 odstotkov. Od preostali 545.656 šil. bodo Vrdovčani plačali 30 odstotkov, občina pa 70. Drenažna dela (200.000 šil.) so opravili Vrdovčani sami. Občina bo stroške plačala iz rednega proračuna.

DVOJEZIČNO ŠOLSTVO

Število prijav rahlo naraslo

Deželni šolski svet je objavil številke, ki ponazarjajo stanje dvojezičnega šolstva na Koroškem v šolskem letu 1998/99. Skupno v tem šolskem letu dvojezični pouk ter predmet slovenščine obiskuje 6221 učencev in dijakov.

Od 81 ljudskih šol na veljavnostnem šolskem področju in dveh v Celovcu poteka dvojezični pouk na 63 ljudskih šolah, obiskuje pa ga 1620 učencev, kar pomeni rahel porast nasproti lanskemu letu, in sicer za 0,86 odstotka. V Celovcu so dodatno na

obeh ljudskih šolah, Mohorjevi in Javni dvojezični, 103 učenci. Nekaj malenkostnih sprememb pri teh številkah nastaja zaradi vključitve nekaterih otrok iz t. i. predšole v 1. razred ljudske šole.

Neobvezne vaje iz slovenskega jezika na Koroškem obiskuje 124 učenk in učencev, na 18 ljudskih šolah na področju manjšinskega šolskega zakona pa za dvojezični pouk ni bilo prijav.

Slovenski jezikovni pouk obiskuje na 16 glavnih šolah in dveh višjih stopnjah ljudske

šole 262 učenk in učencev. Od teh jih je po manjšinskem šolskem zakonu prijavljenih 108, 10 se jih slovensko uči namesto angleščine, 144 pa slovenščino obiskuje kot prosti predmet.

Zvezna in zvezna realna gimnazija v Celovcu s slovenskim poukom ima 426 dijakov. Na Višji šoli za gospodarske poklice in gospodinjstvi šoli v Šentpetru pri Šentjakobu je 126 učenk in učencev. Dvojezično zvezno trgovsko akademijo v Celovcu letos obiskuje 125 dijakinj/dijakov.

Slovenski pouk torej skupno letos obiskuje 3192 (lani 3173) učencev.

V nedeljo, 11. oktobra, je odbor za spominska srečanja žensk v Dobrniču na Dolenjskem pripravil slovesnost ob 55-letnici I. kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze (AFŽ).

V letu 1943 se je na celotnem slovenskem ozemlju okrepilo protifašistično osvobodilno gibanje. Ta, tako usoden čas, je tudi ženskam naložil zgodovinsko odgovornost. Prvi kongres, ki so ga organizirale 16. in 17. oktobra 1943, in se ga je udeležilo 192 izvoljenih delegatk iz vse Slovenije, je bil pomemben korak k njihovi enakopravnosti v slovenski družbi. Pokazale so, da hočejo spremeniti svoj položaj v družbi, da terjajo svoj delež v odločanju o vprašanjih obstoja naroda, da hočejo enakopravno z moškimi prevzeti soodgovornost za skupno usodo.

Priložnostna razstava dokumentarnega gradiva je bila letos posvečena 55-letnici uveljavitve volilne pravice žensk. Slavnostna govornica, direktorica Urada za žensko politiko pri vladi RS Vera Kozmik, je med drugim opozorila, da je bila slovenska protifašistična ženska zveza bolj kot politična nadstrankarska organizacija, ki je združila ženske v boju za ob-

SLOVESNOST SLOVENSKE PROTIFAŠISTIČNE ŽENSKE ZVEZE

55 let volilne pravice za ženske

stoj slovenskega naroda. Govornica je med drugim dejala: »Danes se zdi samoumevno, da smejo ženske voliti in da imajo pravico biti voljene. Toda to samoumevno enakopravnost so ženske pridobile v težkem boju, ki je zahteval tudi mnoga življenja. Širše gledano so si jo v Evropi pridobile v začetku tega stoletja, v Sloveniji pa šele pred 55. leti. Zato morda ne bo odveč, če osvetlimo nekaj dogodkov v naši zgodovini, ki so po-

membni tudi za zgodovino žensk. Zahteva po volilni pravici za vse, torej tudi za ženske, se je razvijala od konca prejšnjega stoletja pa vse do začetka prve svetovne vojne. Volilno pravico so si ženske izborile same – s svojim vztrajnim, trdim delom in tudi dejansko krvavim bojem. 19. marca 1911 so ženske po vsem svetu, ob praznovanju »Mednarodnega dneva žena«, demonstrirale za socialne pravice, pravice iz dela

in za splošno volilno pravico. V Sloveniji so demonstracije množično potekale v Trstu, Idriji in Zagorju.

Krvava druga svetovna vojna, v kateri so aktivno sodelovale mnoge Slovenke, je omogočila, da so jim moški soborci »priznali« pravico do enakopravnosti in uzakonili njihovo volilno pravico. Če pogledamo zgodovinsko dogajanje po vojni, lahko rečemo, da smo bile nekaj časa priča uveljavljanju nekakšne »skrbniške diskriminacije žensk«. Uveljavljalo se je politično priporočilo, da je treba med izvoljenimi pri vsakih volitvah zagotoviti tudi ustrezen delež žensk. Od prvih splošnih volitev na Slovenskem je minilo šele 55 let. To pomeni, da smo Slovenke v primerjavi z demokratično najbolj razvitimi evropskimi državami volilno pravico dobile s precejšnjo zamudo. Odtlej smo ženske tudi v političnem življenju vsaj formalno enakopravne. Toda od formalne do dejanske enakopravnosti je dolga pot in v zadnjih letih pri nas delamo celo korake

nazaj. Eden od zelo pomembnih in razumljivih razlogov, zakaj velikokrat tudi ženske same niso pripravljene vstopiti v politiko in prevzemati še dodatna dela, je, da moški žal še vedno velikokrat niso pripravljene prevzemati odgovornosti v zasebnem, torej družinskem življenju. Vendar je treba resno in glasno poudariti, da to še zdaleč ni edini razlog in edini odgovor za nizko število kandidatki na različnih kandidatih listah. Vedno znova manjka predvsem politična volja in pripravljenost političnih strank storiti korak v tej smeri in dati priložnost tudi ženskam.«

Kljub časovni oddaljenosti je ta dogodek zaradi svoje pomembnosti živ tudi v spominu slovenskih žensk na Koroškem, saj je bila predhodnica Zveze slovenskih žena ustanovljena spomladi 1943 iz enakih potreb in nagnjenj kot prvi kongres protifašističnih žena. Tudi danes se moramo zavedati pomembnosti prispevka žena za dosego svobode in za boljši in enakopravnejši položaj žensk.

Srečanja v Dobrniču se je udeležila tudi delegacija Zveze slovenskih žena v Celovcu, ki jo je vodila podpredsednica Marica Pradetto. **M. K.**

KONGRES NARODNIH SKUPNOSTI

Ne le dvojezičnost – bodočnost ima večjezičnost

V sakoletni kongres narodnih skupnosti, ki ga prireja deželna vlada Koroške oz. Biro za slovensko narodno skupnost. V Špitalu ob Dravi, v gradu Porcia se je v treh dneh zvrstilo 14 referatov, ki so jih prispevali znanstveniki iz Evrope, eden pa je prišel celo iz ZDA.

Osnovni ton celotnega kongresa je bil, da so sicer v vsaki državi pogoji za dvojezičnost različni, vendar družijo vse etnične oziroma jezikovne manjšine rdeča nit: skrb za ohranitev in razvoj jezika in s tem povezano spoznanje, da je treba jezikovni vzgoji na vsak način odvzeti komponento, ki ji daje politični (strankarski) značaj oziroma izrablja jezik za etnična trenja.

Med najbolj zanimivimi prispevki kongresa je bil vsekakor referat Alberta Reitererja, docenta političnih znanosti na inštitutu innsbruške univerze. Pomen izobraževanja in iz tega razvite kulture vidi Reiterer kot način emancipiranja manjšin, tudi v etničnih konfliktih (»Bildung macht frei.«)

Dietmar Larcher (pedagoški inštitut celovške univerze) je navedel več modelov dvojezičnosti pod naslovom »Tričetrtinski takt namesto koračnice«. Medtem ko posebno v totalitarnih državah forsirajo ločeno eksistiranje jezikovnih skupin, pa današnji globalni svet zahteva pretakanje oz. prepletanje različnih oblik dvo- in večjezičnosti.

Multiple jezikovne in narodne identitete po eni strani olajšujejo prilagajanje posebno na gospodarskem področju, vendar je opazna tudi nasprotna tendenca: pretirano poudarjanje etnične identitete, ki ima za posledico nenehen konflikt tako z večinskimi narodom kot tudi znotraj

šolstva opredelil na osnovi odločilnih letnic: leto 1848, ko je postala materinščina osnova izobraževalnega sistema, leto 1918, po 1. svetovni vojni, ko se je uveljavil princip nacionalne države, leto 1938, po »anšlusu«, ko je bil konec t. i. utrakvistične šole, leto 1948, ko je UNO raz-

prijavljenih odpade ob prestopu iz četrte na peto šolsko stopnjo, prav tako je skoraj izključeno, da bi imeli tudi vajenci pouk slovenščine. Vendar pa je dvojezično šolstvo odprto tako za manjšino kot tudi za večino.

Predšolska vzgoja

Zadnji dan je bil namenjen obravnavanju učenja oz. uporabi več jezikov v predšolskih vzgojnih ustanovah. Precej otroških vzgojiteljic iz Koroške, pa tudi z Gradišćanskega je bilo videti med poslušalci. Zanimiv je bil referat, ki ga je podal Andreas Rohde iz Kiela, ki je na osnovi znanstvenega spremljanja bilingvalnih vrtcev v Franciji in v Kanadi dokazal, da otrokom ne škoduje dvojezično doraščanje, ne ovira učenja »prvega jezika«, predvsem pa jim omogoča komuniciranje s širšim krogom ljudi. Niso še tako zelo oddaljeni časi, ko so argumentirali, da so »dvojezični bolj neumni«.

Otroci se naučijo drugega jezika brez akcenta, na enak način, kakor svoje materinščine. Vsekakor pa je pomembno vedeti, da stanje dvojezičnosti pri otroku nima veliko opraviti z dejansko sposobnostjo učenja, torej je odvisno od okoliščin, koliko se bo naučil. Pomembna je tudi potrditev, da otroci emocionalno vežejo jezik z osebo, torej princip »one person – one language« (ena oseba, en jezik).

Cornelia Nath, voditeljica je poročala o dvojezičnem modelu na Frizijskem s tako imenovanim »Hochdeutsch« in »Niederdeutsch«; posebno za navzoče vzgojiteljice zelo konkreten prispevek.

Kongres je zaključila diskusija ob moderaciji Franza Kreuzerja, na kateri so med sodelovalci Karin Achatz, deželna referentka za otroške vrtce, Herbert Haupt, 3. predsednik deželnega zbora in doma iz Spittala, Edith Mühlgaszner, gradišćanska inšpektorica za dvojezični pouk, pa tudi oba predsednika slovenskih političnih organizacij, Marjan Sturm za Zvezo slovenskih organizacij in Nanti Olip za Narodni svet koroških Slovencev. Sturm je opozoril, da nalaga Evropska zveza nam vsem skupno velike izzive, da je treba poudarjati predvsem skupne interese glede dvojezičnosti, čeravno izhajajo morebiti iz različnih motivov. »Na vsak način pa je treba vprašanje dvojezičnosti depolitizirati. Na evropski ravni je precej zanimivih modelov dvojezične vzgoje in iz teh bi se dalo tudi za Koroško razviti model, s katerim bi lahko vsi živeli.«

Nanti Olip pa je apeliral na razum in toleranco ob upoštevanju pravice otroka do učenja materinščine, saj se prav na Koroškem kaže politična nezrelost v primerjavi z evropskim razvojem. S. W.

Na zaključni diskusiji so sodelovali (z leve) dr. Marjan Sturm (ZSO), Nanti Olip (NSKS), Edith Mühlgaszner (dež. šol. svet Gradišćanske), Franz Kreuzer (moderator), Karin Achatz (dež. vlada Koroške), Herbert Haupt (FPÖ) in Hanzl (dunajski Čehi)

manjšine. To »zaljubljenost v konflikt« je Larcher označil takole: »Najbolje bi bilo, da bi te tisočkrat poznane argumente oštevilčili in rekli: jaz imam argument 38, drugi pa bi odgovoril: ampak proti temu govori argument 43 itd.« Ne le z ozirom na globalizacijo pa je Larcher vnet zagovornik vsaj trijezičnosti. Inšpektor za dvojezično šolstvo Teodor Domej je zgodovino, razvoj in položaj tega

glasila človekove pravice, brez katerih ni pravic različnih skupnosti; leto 1958, ko so na južnem Koroškem odpravili obvezni dvojezični pouk, in pa leto 1988, ko so z zakonom uredili šolstvo, kakršno je v veljavi danes.

Zanimivi so podatki, da je k dvojezičnemu pouku prijavljenih dvakrat več otrok, kakor bi bilo sklepati po številkah ob ljudskem štetju. Zaskrbljujoče je predvsem dejstvo, da največ

IX. Evropski kongres narodnih skupnosti si je postavil visok cilj, da spodbudi nadaljnji razvoj dvo- in večjezičnega izobraževanja v Evropi. Predavanja, poročila in diskusije ocenjujem kot možna izhodišča za dosego zastavljenega cilja. Napovedano delovno zasedanje pa naj bi bilo že bolj konkretno, uporabno, čeprav tudi to ne bo in ne more privedi do neke dokončne rešitve. Takih nikjer ni in se morata tako večina kot manjšina prilagajati družbenemu razvoju in veljavnim standardom. Dvo- in večjezičnost otroka v njegovem razvoju ne ovirata marveč pospešujeta njegove kognitivne sposobnosti. Širita otrokovo sporočilsko sposobnost in zavest. To so bila glavna sporočila referentov.

Vsebina kongresa je privabila veliko ljudi. Navzoči učitelji in vzgojiteljice dvojezičnih šol ter vrtcev so lahko spoznali široko paleto vprašanj, s katerimi se soočajo izven Koroške. Prav predavanja sama so pokazala, da obstajajo deficiti dvojezične vzgoje in izobraževanja na Koroškem. Iz njih je bilo razvidno, da patentnih receptov ni (npr. Mark Stuijt). Na Koroškem je malo raziskav o dvojezični vzgoji in izobraževanju, preverjanja uspešnosti pa sploh ni. Pobud za tako vrsto raziskovalne dejavnosti je bilo v preteklih letih nekaj,

omenim naj le poročilo rektorske konference. Ob pozornem poslušanju referentov je treba korigirati tudi miselnost, da problematiko dvo- in večjezičnosti raziskujejo drugje tkr. »ljubitelsko«, da to domala nič ne stane. Raziskovalcem so drugje pač omogočili, da te probleme raziskujejo v okviru svojih delovnih obveznosti. T. Domej je opozoril,

da oz. v mali meri zna slovenščino oz. lokalno slovensko narečje. Tega subjektivnega ugotavljanja (kriteriji so popolnoma neznani) v poznejših treh letih ne nadomeščajo nobene raziskave, ki bi objektivizirale z jezikovnimi testi naraščanje jezikovne kompetence otrok v obeh v deželi običajnih jezikih. Na konferenci so razni predavatelji opozorili, da

le na ljudska štetja in druge mehhanizme za »ugotavljanje« manjšin. Omembe vredno se mi zdi tudi opozorilo Larcherja, da se otroci jezika nikakor ne učijo »igrave«, ki pa sicer ni ostalo neosporavano.

Da je vprašanja dvo- in večjezične vzgoje mogoče reševati le na osnovi permanentnega in strpnega (kultiviranega) dogovarjanja, je dokazala tudi zaključna diskusija. Ob vsem poudarjanju striktnosti in volje staršev, ki jo dejansko izražajo, ko prijavljajo svoje otroke v dvojezične vrtce in šole, in enakih podpor s strani dežele, pa je le treba reči, da so nekateri otroci na Koroškem pač na občinskem nivoju le še »bolj enaki« kot drugi. Dežela je dejansko vložila in vlaga v vrtce veliko denarja, brez teh podpor bi morali prenehati delovati številni občinski in privatni vrtci. Zvezna oblast (Urad zveznega kanclerja) podpira dvojezične vrtce, starši sami prispevajo mesečno znatno več, kot pa bi morali v javnih vrtcih, v primeru dvojezičnih vrtcev od letos naprej meri Republika Slovenija z enakimi merili in bo tako olajšala existenco trem vrtcem Slovenskega šolskega društva. Kljub vsem podporam zasebni vrtci, ki jih vodijo slovenske ustanove, finančno ne izhajajo. Namig, da bo treba tu in tam

počakati še nekaj časa, ne pomirja. Kmalu bodo v nekaterih občinah že vnuki ponavljali na naslov države, dežele ter občine zahteve svojih dedov. Avstrijska država pa naj bi razmišljala tudi o tem, da prevzame bremena, ki jih na tem sektorju nosi Republika Slovenija.

Odprta vprašanja ne bomo reševali s tem, da bo predsednik ZSO (ali kdorkoli drugi) na takih in podobnih konferencah »sadir rožice« pogovornim partnerjem in pozabil omeniti celo pozicijski papir lastne organizacije. Razreševanju vseh problemov bo treba pristopiti v smislu standardov, ki so jih približali poslušalcem številni referenti, odprto in konstruktivno. Slovensko šolsko društvo je pred dolgimi meseci na razgovorih na zvezni in deželni ravni predlagalo, da skupno išče možne rešitve tudi na evropski ravni. Sedaj, ko je prišel enak predlog s strani zastopnice Urada zveznega kanclerja, se bo po dveh letih morda tudi tozadevno kaj spremenilo. Tisti, ki živi na robu, pač do konca upa, da bo nekoč le sprejet in rešen stalnega stresa v boju za svojo existenco, tako na individualni kot kolektivni ravni.

Dr. Avguštin Malle,
predsednik
Slovenskega
šolskega društva

Kongresu ob rob

da dvojezične šole potrebujejo več personala. V isto kategorijo lahko uvrstimo poročilo o vrtcih med Frizijci. Seveda se strinjam z ugotovitvijo, da naj vse poteka na »prostovoljni podlagi«. Prostovoljnost se pač tudi v drugih krajih omejuje na potrebni večji angažma vzgojnega in učiteljskega kadra. Vendar tudi v zgoraj omenjenih vrtcih ne delata niti obe kvalificirani vzgojiteljici niti raziskovalki, ki spremljata delo, brezplačno. Skupnost pa bo morala pokriti še kake stvarne in obratovalne stroške. Zanimiv se mi je zdel tudi pogled na razsežnost dvojezičnosti oz. osvajanje jezikovne kompetence. Na Koroškem glede tega nimamo pravnobnih pokazateljev, razen subjektivnih ugotovitev, da večina otrok, ki jih starši prijavijo k dvojezičnemu pouku, ne obvla-

take raziskave morejo opravljati le osebe, ki so same jezikovno primerno usposobljene.

Močan dejavnik, ki dostikrat soodloča o rabi jezika, je status jezika. Na Koroškem primanjkuje tudi tozadevnih analiz, etnolingvistično vitalnost ugotavljajo pač drugje in ta vključuje tudi odmiranje jezika in prisotnost ali odsotnost njegove večplastnosti. Da dvo- in večjezičnost ni neka izjema, temveč je ali pa postaja pravilo, je prišlo do izraza tudi na tem zasedanju, prav tako odločilni moment javnosti za jezike. Larcher je v svojem referatu, Sturm pa v svojem diskusijskem prispevku zagovarjal ločitev rabe jezika in iz tega sledečega pripisovanja neki etniji, kar bi zahtevalo visoko stopnjo razsodnosti manjšincev in pripadnikov večine, če pomislimo

TINJSKE JEZIKOVNE PRIREDITVE

Slovenščina - moj - najin - naš jezik

Ob prelomu tisočletja človek rad razmišlja o temeljnih stvareh, ki opredeljujejo njegovo življenje. Mnogo faktorjev vpliva na življenjsko pot – od družine, družbe, šole, prek vere, medijev do partnerstva, poklica. Stik s svetom ustvarjamo z različnimi kodi – verjetno najpomembnejši med svetom in nami je jezik. In to ne samo eden, saj poznamo različne jezike: družinskega, vaškega, poklicnega, medijskega, itd. V dvojezičnem položaju na Koroškem sta prenosna koda kar dva, slovenski in nemški (seveda se jima pridružujejo še drugi jeziki).

V upoštevanju gesla »Slovenščina, moj jezik«, ki je na-

stalo pred desetimi leti, želimo v nizu prireditev razpravljati, razmišljati o slovenščini na Koroškem, saj je prav slovenščina tista blagovna znamka, ki nas odlikuje, nam daje kruha in posebne življenjske možnosti v naši družbi.

Prireditve pod skupnim naslovom NAŠ JEZIK so razdeljene na več skupin predavanj, praktičnih tečajev in spremnih prireditev (razstave, predstavitev knjig, ipd.) Predavanja bodo posvečena naslednjim temam: narečje (22. oktobra bo predaval univ. prof. dr. Stanislav Hafner na temo »O koreninah slovenstva in slovenskega jezika na Koroškem«), dvojezičnost, napake slovenskega pi-

sanja, slovenske založbe na Koroškem, možnosti učenja slovenščine.

Praktični tečaji so predvsem jezikovni tečaji slovenščine, ki jih ponujamo tako v Tinjah kakor v Celovcu. 3. novembra bo prvi tako imenovanih večerov s slovenščino, ko želimo predvsem z druženjem govoriti o vlogi slovenskega jezika, o pripravi pozdravnih govorov, lektov, pisem, zapisnikov, poročil. Najbolje je, če se člani kakega društva skupno odločijo za obisk teh večerov, saj bo tako uspešnost prireditve še večja.

Niz prireditev z naslovom NAŠ JEZIK je namenjen vsem, ki se zanimajo za slovenščino

in njen razvoj od narečja do knjižnega jezika, vsem, ki – poklicno ali v društvu – javno nastopajo in govorijo, vsem, ki želijo svojo posebno kvaliteto – znanje slovenščine – nadgraditi in se tudi na jezikovnem področju pripraviti za novo tisočletje.

V Tinjah je lepa razstava slovenskih jezikovnih spomenikov, ki jo je pripravil dr. Pavle Zdovc z dunajske univerze. Na posebni polici pred tinjsko kapelo je razstavljen izvod Dalmatinove Biblije iz leta 1584, edinstven dokaz o vzponu slovenskega knjižnega jezika v času reformacije. V tinjski knjižnici so urejene slovenske knjige in na voljo udeleženkam in

udeležencem tinjskih prireditev. Obenem pa je Dom v Tinjah tudi prostor govorjene slovenščine in pomemben posrednik slovenskega jezika v naše koroško okolje in družbo.

Vabimo vas na prireditve, pri katerih se bomo v duhu velikih koroških mislecev o slovenskem jeziku, kot so bili nekdanj Urban Jarnik, Matija Majar-Ziljski, Anton Janežič, Ivan Grafenauer in drugi, posvetili naši ljubi slovenščini in tako morda obudili k novemu razcvetu veliko ustvarjalno delo naštetih mož.

Na prvo svidenje 22. oktobra v Domu v Tinjah!

Dr. Miha Vrbinč

IZ PRETEKLOSTI ZA SEDANJOST

Seminar časovnih prič na Dunaju

Seminar časovnih prič, ki ga že skozi dobro desetletje prireja zvezno ministrstvo za pouk, je bil letos od 15. do 16. oktobra na Dunaju. Letos je beležil nad 100 udeležencev – časovnih prič in učiteljev iz cele Avstrije. Tudi priče in pedagogi iz naših slovenskih vrst se ga redno udeležujemo in tako posredujemo udeležencem iz ostalih zveznih dežel dogajanja ter problematiko iz našega narodnega življenja. Tematika letošnjega seminarja je bila »be-

gunstvo, pregnanstvo, migracija, azil v obdobju 1938–1998«.

Znani zgodovinarji, politologi in sociologi so v svojih referatih uvodoma razčlenjevali posamezna področja na podlagi statistik ter znanstvenih raziskav; splošna diskusija nato pa je služila konkretnim vprašanjem oziroma potrebnim dopolnilom. Na zaključni podijski diskusiji so še politiki, predstavnik Caritas, koordinator za azilske zadeve ter predstojnik združenja Echo (posrednik pri

spornih vprašanjih) razpravljali o brizantni temi v zvezi z doljevanjem azila.

To skupno šolanje časovnih prič in učiteljev je predvsem pomembno zato, ker daje smernice pedagogom za zgodovinski pouk, kot tudi politično vzgojo, enako pa mnogo koristi časovnim pričam, ki ob tem spoznajo določeno problematiko na šolah ter razvidijo pomanjkljivosti, ki jih potem lahko nadomestijo s svojim pričevanjem.

Čeprav je celotna letošnja tematika daleč presejala našo celino, saj je zajemala migracijo zadnjega pol stoletja in več na celem svetu, je vendarle tudi problematika koroških Slovencev – njihov pregon v času nacifašizma kot tudi situacija danes – tako pri ostalih pričah in učiteljih naletela na dober odziv.

Udeležba naših ljudi na teh seminarjih je tako pomemben faktor obveščanja, ker šolarji in tudi pedagogi po Avstriji (enako na Koroškem) le malo vedo o manjšinski problematiki pri nas, deloma niti ne o obstoju

koroških Slovencev. Medtem ko se šole po drugih zveznih deželah Avstrije pri dopolnjevanju zgodovinskega pouka sorazmerno močno poslužujejo časovnih prič (čigar stroške v polni meri krije ministrstvo), na Koroškem očitno ni dosti zanimanja za podrobnejšo obravnavo naše polpretekle zgodovine. V kolikor se nekatera učilišča vendarle zavzemajo za preučevanje tega obdobja, se to navadno omejuje le na holokavst, ne pa na nasilje, prizadejano našemu življu.

F. Č.

kultur
&
komunikacija

Petek 30. 10. 1998, 20.00

Režija: Samo Strelec

Gostuje: Drama SNG Maribor

Lederksiht

Lederksiht z vrruummm motorno žago

Kakorkoli se zdi Lederksiht na prvi pogled grozljiva, nasilna in krvava drama, je v svojem bistvu vendarle ljubezenska; v osnovi gre za prikaz odnosa med mladima in odštekanima partnerjama. Šele odštekanost, bolj Njegova kot Njena, rodi katastrofo. Vse Njegovo nasilje, verbalno in kasneje do neke mere fizično, Njegova obsesija z grozljivkami in nenazadnje tudi Njegova ljubezen do poezije Robinsona Jeffersa, izhaja iz neznanke bojazni do zunanega sveta.

Gre za nekoga, ki verjetno noče, a zaradi strahu tudi ne more normalno komunicirati z zunanjim svetom, kaj šele da bi hodil v službo. In zato si, opremljen s svojimi filmi, nabavi motorno žago. Metaforo. Metaforo za njegov pogum, korajžnost (ki sprva še Njega samega zmede) na eni strani ter preplah in šibkost zunanega sveta na drugi strani.

Simon Veratschnig pred svojo umetnino

Foto: M. Š.

RAZSTAVA V CELOVCU Španske impresije

Domači umetnik Simon Veratschnig, rojen Borovljan, tudi rad potuje po evropskih državah. Letos jeseni ga je pot vodila v kulturno zgodovinsko in pokrajinsko zanimivo Španijo, na Costo Bravo, to je obmorski predel jugovzhodno od Barcelone. Simon je ljubitelj naravnih lepot oziroma narave, iz katere črpa bogate motive za svoje slikarstvo. Vtise z morja, di-

vne narave, starih mest in krajev je med in po potovanju predelal in naslikal v akvarelni tehniki na papir. Pretežno akvarelira v pastelnih barvah, naravnost v harmonijo, ki jo umetnik še najde prav v lepi in nepokvarjeni naravi.

Razstava je na ogled še do 4. novembra v galeriji Združenja likovnih umetnikov, v Feldkirchner StraÙe 31, v Celovcu, od ponedeljka do petka od 15. do 24. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 17. do 24. ure.

M. Š.

NOVA KNJIGA RUDOLFA IN KUPPERJEV

»Iz roda v rod« naj se krepí slovenska beseda

Besedni ustvarjalci treh generacij Bogonarjevega rodu z Bistrice

Predstavniki treh generacij Bogonarjeve družine z Bistrice pri Šmihelu so preteklo soboto družno sedli za predstavitev mizo, pred njo pa se je zbralo kar precej domačinov in tudi nekaj obiskovalcev iz sosednjih krajev. Posedli so 95-letni Bogonarjev oče Ciril Rudolf, pisec dveh knjizic, »Bajta na bregu« in »Povest, ki jo piše življenje«, njegova hčerka Lenčka, bolj znana pod primkom Kupper, uveljavljena koroško-slovenska mladinska pesnica in skladateljica, in še tretji, njen najmlajši sin Niko, novinar pri slovenskem oddelku koroškega radia in nadebudni pisec pravljic. Pri Mohorjevi so ob očetovi in dedijevi 95-letnici izdali knjigo »Iz roda v rod«.

Obiskovalce in avtorje sta uvodoma pozdravila predstavnik Mohorjeve Hanzas Filipič in Katoliškega prosvetnega društva Šmihel Micka Opetnik, z zajetnim pevskim programom pa pevski zbor »Gorotan« pod vodstvom Alberta Kraigherja. Ta je zapel nekaj pesmi tako v mešanem kot v ženskem in moškem sestavu.

Dokaj zajetna knjiga besednih ustvarjalcev iz Bogonarjeve družine zajema šest zgodb oče-

ta Cirila pod skupnim naslovom Spomini na mlada leta, štiri Lenčkine pravljicne zgodbe in kar 25 pravljic za najmlajše. Zadnji, vnuk in sin, je torej najobsežnejši, kar ustreza naslovu prispevka, naj se jezik krepí.

Branje je začel oče Ciril. Prebral je tisto Sreča v nesreči, kako sta s sosedom Pratkanjem po vojni šla z Welc(z)ovim traktorjem v Labot po jabolka

Biclnu na Rute. Ob tem seveda Lenčka ne bi bila Lenčka, če ne bi bilo v njej nekaj pesmic kot npr. Petelin na strehi, pesem Spaka in tiste ekološke o betonu.

Najmlajši ud Bogonarjeve družine, vendar Kupper po imenu, je Niko. Ta tihi, skriti talent očitno kar precej piše. Zdaj še predvsem za otroke. Njegovo obdobje mladega očeta pač.

Kar petindvajset pravljic je objavil v tej knjigi. Niso ravno za najranjše otroštvo. Mekoliko poučevalen je v njih. So pa za predšolce in niželjudskošolce. Morala, poduk je v njih, kot npr. v pravljici Gosenica Pia, ki jo je prabral: »Si videla Pia? Dejanska lepota je skrita v notranjosti. Bistvo je, kar nosiš v srcu.«

Bogonarjevi, če jih smem vse tri tako imenovati, so se odrezali. Njihova beseda, ki je niso hoteli zadržati le zase, je izšla lepo urejena in zbrana za nadaljnji rod. Iz roda v rod naj bi se krepila slovenska beseda, predvsem tista oblikovana, lepa, pripovedna. Tista, ki bogati, spodbuja in utrjuje.

Ni torej čudno, da so ljudje tako hitro posegli po knjigi, da jo je že skoraj zmanjkalo.

Jože Rovšek

za mošt. Žal je bil oče zaradi častljivih petindevetdesetih nekoliko nerazumljiv, zato je treba to zgodbo v knjigi prebrati še enkrat.

Bolj razumljiva je bila Lenčka. Svoje pravljicne zgodbe je postavila v svoj podpeški prostor in izmed njih prebrala tisto o Mirku in kralju Matjažu, ki jo je prostorsko postavila tja gor k

KUMST V ŽITARI VASI Gostovali angleški in bolgarski umetniki

Minuli četrtek je na povabilo KUMSTA v Kulturnem domu v Žitari vasi gosto-

vala glasbena skupina »Vulcheva-Jenkins Incident« iz Anglije. Skupna je izvajala svojo čisto folk-glasbo, ki jo glasbeno tudi karakterizira. Glasbeniki Martin in Kay Jenkins na kitarah ter Ted Kay na tolkalih (na sliki) so prispevali angleški glasbeni del večera. Pevka Kalinka Vulcheva, ki je bila dolga leta solistka pri znanem zboru »Mystere des voix Bulgares« pa je med poslušalce vnesla nepopisen čar vzhodne oziroma balkanske glasbe.

Koncertni večer je bil nadvse zanimiv, čeprav je bil za nas nekoliko nenavaden, in za peščico poslušalcev – organizatorji so jih pričakovali več – nadvse zadovoljiv.

JESENICE – RAZSTAVA V DOLIKU

Fotografije »V tišini gora«

V razstavnem salonu Dolik na Jesenicah so pred dnevi odprli razstavo fotografskih del »V tišini gora« avtorja Marka Pogačnika. Razstava, ki so jo odprli s krajšim kulturnim programom, bo na ogled do vključno 4. novembra vsak dan razen sobot popoldan in nedelj od 9. do 12. ure in od 17. do 19. ure.

Marko Pogačnik, kandidat za mojstra fotografije, je član Foto kluba »Triglavski narodni park« z Bleda, Foto kluba Jesenice in Foto kluba Dinana iz Ljubljane. Ves svoj prosti čas usmerja v fotografiranje naših gora, planin, živalskega in rastlinskega sveta. Z naravoslovno fotografijo ni nikoli samo dokumentaren, je svojevrsten umetnik v svetu slovenske foto-

gamsi, srnjakov prsk ali pa nežna triglavska roža ... vse to in še več ostaja videno v njegovih fotografskih zapisih. Torej je njegov fotolov za nas svojevrsten skrivnostni svet, v katerem nenehno preizkuša sebe, svoje reflekse, sposobnosti, čustva ter veliko tehnično in drugo znanje. Vse videno z neverjetno potrpežljivostjo, natančnostjo tisočinke sekunde zabeleži na emulzijo filma, sebi v ponos, nam v videnje lepote, vzburljanje čustev in vrednot, ki nam jih ponuja narava ter v razumski odnos do nje z večjo ekološko zavestjo. Čeprav se je Marko Pogačnik najprej posvečal filmanju, ga je kmalu osvojila fotografija. Njegov fotografski opus je zelo bogat v ulovu jutranjih zarj, mogočnih gora,

Marko Pogačnik med svojimi fotografijami

Foto: L. K.

grafije. Že dvajset let ostaja zvest naravi v vsej njeni lepoti in življenjskih utrinkih. V objektiv ujame vse tisto, kar mestnim ljudem včasih vse življenje ostane nevidno. Neurja, zarisana v viharnikih, mogočni osamelci z ozadjem gora v barviti jeseni, hudomušni svizci, ruševci v frfotajočem boju, hitri

spokojnih pokrajin in trenutkov v življenju živali, v razcvetu rastlin ...

S svojimi deli je sodeloval na več kot sedemdesetih skupinskih razstavah in na sedmih samostojnih razstavah ter prejel tudi znak za zasluge Lovske zveze Slovenije.

L. Kerštan

Po svetu se kotali majhna pika.

POSOJILNICA-BANK
Borovlje/Ferlach

Strokovno pedagoško
zdrženje

vabita ob
Svetovnem tednu varčevanja
na razstavo

Lajosa Veszelija – oljne slike
in
Sandora Buderke – unikatno oblikovani nakit.

Vernisaža bo v torek, 27. oktobra, ob 19. uri
v Posojilnici-Bank Borovlje, Hauptplatz 16,
na ogled pa bo tudi v celovski podružnici
na Bahnhofstraße 1

PRIREDITVE

ČETRTEK, 22. 10.

- BELJAK, v mestni hiši, Paracelsussaal – občina Beljak
19.00 Sekten und Jugendliche – podijska diskusija
TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
19.30 Predavanje: »Slovenščina moj/najin/naš jezik«.
O koreninah slovenstva in slovenskega jezika na Koroškem,
predavatelj: univ. prof. dr. Stanko Hafner

PETEK, 23. 10.

- ŠENTJAKOB V ROŽU, v župnišču – SPD Rož
19.30 Sura za Afrika '98. Srečanje z Afriko – film, diskusija, ples, ...
PLIBERK, kletni prostori Posojilnice – Kulturni dom Pliberk
20.00 Predstavitve loga za Kulturni dom Pliberk
RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
20.00 Dober večer, sosed! Sodelujejo: pevske skupine SPD Radiše,
učenci glasbene šole, »Orig. Nachbarn Duo«, pevski krožek
Seltenheim iz Celovca

SOBOTA, 24. 10.

- ŠENTJAKOB V ROŽU, v župnišču – SPD Rož
10.00 Sura za Afrika '98. Plesna in bobnarska delavnica s skupino
Timbila ta Venancio
DOBRLA VAS, v kulturnem domu – SPD Srce
19.30 Dober večer, sosed! Nastopajo: MGV Eberndorf,
MGV Bürmoos/Salzburg, MePZ Srce, Glasbena šola Dobrla
vas, Gerhard Kuschej (bariton), Marsella Haßbacher-Wedam
(sopran)
ŠENTJAKOB V ROŽU, v župnišču – SPD Rož
19.30 Sura za Afrika '98. Koncert TIMBILA TA VENANCIO,
Mozambik
ROŽEK, v gostilni Woschitz – KD Peter Markovič
20.00 Dober večer, sosed!
Nastopajo: Vaščani pojo in Folk-ensemble glasbene šole

NEDELJA, 25. 10.

- VOGRČE, ljudska šola – občina Pliberk
10.00 Svečano odprtje šole
KOTMARA VAS, v farni dvorani – SPD Gorjanci
14.30 Premiera igre: »Zvezdica zaspanka«.
Nastopa: otroška gledališka skupina SPD Gorjanci
PLIBERK, v farni dvorani – MPZ Podjuna
14.30 Otroška igra »Rdeča kapica«. Gostuje: Igralska skupina KUD
»Simon Gregorčič« iz Velike Nedelje
BOROVLEJE, pri Cingelcu – SPD Borovlje
20.00 Dober večer, sosed!. Sodelujejo: Carinthia Saxophon
Quartett, Komorni zbor SPD Borovlje, Doppelquintett
Singerberg

TOREK, 27. 10.

- BOROVLEJE, v prostorih Posojilnice
19.00 Vernisaža umetnikov Veszelija in Buderke

SREDA, 28. 10.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k – k & k in SPZ
19.30 Predavanje »Tam za Dravo ...«. Predava: dr. Anton Feinig

PETEK, 30. 10.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k – k & k in SPZ
20.00 Gledališče »Lederksicht« (Helmut Krausser).
Režija: Samo Strelec

PONEDELJEK, 2. 11.

- TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
18.30 Računalniški tečaj (Microsoft Word 97). Voditelj: inž.
Christian Singerl; tečja traja do 6. novembra (5 x po 3 ure)

TOREK, 3. 11.

- TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
19.00 Tečaj slovenščine. Voditelj: dr. Miha Vrbinč

50 let Slovenske športne zveze –
»Jubilejno geslo«

Slovenska športna zveza (SSZ) praznuje v prihodnjem letu svojo 50-letnico. Organizacijski odbor, ki bo spremljal vse prireditve in aktivnosti SSZ ter vanjo včlanjenih društev skozi celo jubilejno leto 1999 razpisuje

nagradni natečaj za jubilejno geslo

K sodelovanju je vabljen mladina, dijaki višje stopnje slovenske gimnazije in Dvojezične TAK v Celovcu, Višje šole za gospodarske poklice v Šentpetru ter glavnih šol na celotnem dvojezičnem ozemlju. Seveda pa tudi vsi člani slovenskih športnih društev ter posamezniki.

Geslo naj bi bilo kratko, jedrnat, izpovedno (vloga in naloga SSZ in športa) in dvojezično. Avtor gesla bo prejel/a denarno nagrado v višini 3.000 šilingov, drugo- in tretjevršeni pa po 1.000 šilingov.

Predloge pošljite do petka, 30. oktobra 1999, na Slovensko športno zvezo po pošti s pripisom »Jubilejno geslo«:
Wulfengasse 10, A-9020 Celovec/Klagenfurt,
po faksu: 0463/318506 ali
po e-mailu: ssz@magnet.at.
Prisrčno vabljeni k sodelovanju!

RADIO AGORA 105,5 MHz vabi na FEŠTO S PRIJATELJI

v nedeljo, 25. oktobra 1998, ob 16. uri
v Mladinski dom v Celovcu, Mikschallee 4

SPORED:

- 16.00 pozdrav s komornim zborom SPD
Borovlje in branjem Janka
Messnerja ter Christine Janach
17.00 kantavtor Jani Kovačič
17.30 performance za otroke z Evo in
Nežo Maurer
18.00 kunstumsunst – mladinska skupina
AutorInnenhetara
18.30 2 * 2 * 2 * 7,
rock iz Slovenije
19.30 Jörg-Martin Willmauer (kabaret)
20.00 Mahaleo, glasba z Madagaskarja

ZAČETEK ODDAJANJA:

26. 10. 1998, ob 10. uri!
Frekvenca 105,5
(106,8 Koralm/Golica; 100,9 Železna
Kapla)

AGORA dnevno od 10. do 14. ure in od
18. do 02. ure zjutraj

V sodelovanju z mladinsko revijo INSIDE
v soboto, 24. oktobra, ob 17. uri pred-
stavitve v Cafe Pankraz und Panton v
Celovcu, 8.-Mai-Straße

KMEČKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST (KIS)

vabi na predavanja

»Karawankenholz« (cilj 5b-projekt)

Referenta: Zdravko Smrtnik, gozdar pri »Kärntner Waldbauernver-
band« & Johann Stotter, »Oberdrautaler Bauernholz«

■ četrtek, 29. 10. '98, ob 19.30 v farni dvorani v Selah

■ sreda, 11. 11. '98, ob 19.30 v gostilni Lausegger, Slovenji Plajberk

»Mleko & meso«

Referenti Dr. Hans Madritsch, poslovodja KIS; Miha Zablatnik, kmet
& predsednik KIS; Kmetijska svetovalna služba Kranj

■ sreda, 28. 10. '98, ob 19.30 v gostilni Lausegger, Slovenji Plajberk

■ četrtek, 12. 11. '98, ob 19.30 v farni dvorani v Selah

ZSO in ZKP

Ob avstrijskem nacionalnem prazniku

Spominska svečanost v Celovcu

Tudi letos bo ob avstrijskem nacionalnem prazniku
26. oktobra spominska svečanost pri spomeniku žrtvam
za svobodo Avstrije na centralnem celovškem
pokopališču v Trnji vasi/ Annabichl.

Svečanost prirejajo avstrijske borčevske organizacije,
sodelujeta pa tudi Zveza slovenskih organizacij na
Koroškem in Zveza koroških partizanov in prijateljev
protifašističnega odpora.

Svečanost bo v ponedeljek, 26. oktobra, ob 10.30 uri.
Prisrčno vabljeni!

Antonija Podgornik z Apač – 84. rojstni dan; Mihi Ošina iz
Železne Kaple – 60. rojstni dan;
Terezija Planteu iz Celovca – 70.
rojstni dan; Rezi Polanšek iz
Železne Kaple – rojstni dan; Te-
rezija Pahtev iz Pliberka – 70.
rojstni dan; Gustav Novak iz
Malenc pri Ledincah – 65. rojst-
ni dan; Šimej Dlopst z Dvora
pri Šmihelu – dvojni praznik;
Marija Pahtev iz Pliberka – ro-
jstni dan; Karl Polanc z Dvora –
rojstni dan; Hilda Snedec iz Po-

PRAZNUJEJO

nikve – rojstni dan; Hanzej
Dumpelnik iz Štebna – rojstni
dan; Milka Dumpelnik iz Šteb-
na – 75. rojstni dan; Kristl Jug z
Borovnice – rojstni dan; Hanzl
Kelich iz Sel – rojstni dan; Urši
Male iz Borovelj – rojstni dan;
Uršula Zergoj iz Kazaz – rojst-
ni dan; Brigita Knes iz Goselne
vasi; Peter Setz iz Gorič – roj-
stni dan; Jožefina Drobesh iz
Male vasi – rojstni dan; Katari-

na Pečnik iz Šmarkeža – rojstni
dan; Gregor Slugovec iz Lanco-
ve – rojstni dan; Luka Golav-
čnik iz Dobrle vasi – rojstni dan
in god; Ingrid Sadovnik iz Ko-
privne – 35. rojstni dan; Marija
Kraut z Bistrice – rojstni dan in
god; Kati Fugger iz Svaten –
rojstni dan; Urši Dissinger iz
Šentjakoba – osebni praznik;
Terezija Kanauf iz Globasnice
– 86. rojstni dan, Krista Kral iz
Celovca – rojstni dan.

Slovenski vestnik čestita!

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

- ČETRTEK, 22. 10.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja
PETEK, 23. 10.
18.10 »Utrip kulture«
SOBOTA, 24. 10.
6.08 Od pesmi do pesmi –
od srca do srca
NEDELJA, 25. 10.
6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten!
(mag. M. Dovjak)
18.00 Dogodki in odmevi
PONEDELJEK, 26. 10.
6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten!
18.10 Sosed pri sosedu
TOREK, 27. 10.
18.10 Otroška oddaja
SREDA, 28. 10.
18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerna: Srednje-
evropski magazin

DOBER DAN, KOROŠKA

- NEDELJA, 25. 10.
13.30 ORF 2
PONEDELJEK, 26. 10.
3.55 ORF 2 (Ponovitev)
16.20 TV SLO1 (Ponovitev)
I »Dober večer, sosed – Guten
Abend, Nachbar!« – evropski
zvoki in svetu malih ljudi
I Slovesni sprejem SGZ pod ges-
lom »Srečanje na Koroškem«
I Praznik posebne vrste – dan
srečanja v Tinjah
I Kultura in kulinarika: Rudi
Benetik odkriva Sočo,
Gustav Januš je načel krog
I »Če ti gre slabo, hudič verjet-
no bo, če si pa vesel, hudiča
je hudič vzel«: Doktor
Faustus – parodija gledališke
skupine SPD »Borovljec«
I »Domovina«: Bruji pojejo
hrvaško, Bruji so gradiščanski
Hrvati, Gradišče je v Avstriji

SLOVENSKI
VESTNIK

Usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s poseb-
nim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TE ŠTEVILKE ..... Jože Rovšek
ODGOVORNI UREDNIKI
Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo
Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba
Tajništvo ..... Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba ..... Milka Kokot (-40)
Prireditve ..... Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

KRIŽANKA

Sonja Wakounig

ŠTEV. 42

VODORAVNO:

1. črn konj
6. vzklík pri kvartanju, »proti«
12. veliko rešeto
13. znanstveno poročilo, raziskava
15. glavni števnik
16. mráz
17. naziv
18. okrajšava za »starejši«
19. razsežnost navzdol
22. Anton Novačan
23. del prebavnega sistema, čevo
24. vrtné površine za sajenje
26. steklena cevčica v laboratoriju, pipalka
29. ime slov. mlad. pisateljice Peroci
30. ime angleške princeze
31. avtom. oznaka za Maribor
33. star Slovan
35. verska ločina
37. nezdrav

39. žuželka, ki boleče piči
40. okr. za »Mariborska banka«
42. vodna žival s kleščami
43. okr. za »operacija«
44. kar, vendar
45. velik indonezijski otok
47. klanje živine
49. perjad na kmetiji
50. živčnost
52. naš tednik
53. Ivan Cankar
54. pisec epov
55. glavno mesto afr. države Gane (slov. pisava)
56. vzklík pri bikoborbi

NAVPIČNO:

1. resje, erika
2. angl. beseda za sposojanje (... a car)
3. oče

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12				13	14					
15			16						17	
18			19				20	21		22
		23					24		25	
26	27					28		29		
		30				31	32		33	34
35				36		37			38	
39				40	41		42			43
44			45			46		47		48
		49								
50	51						52			53
54									56	

4. predlog
5. glavno mesto Koroške
6. muslimanski sodnik
7. reka v Sibiriji
8. italijansko »ne«
9. glavni števnik
10. muslimanski postni mesec
11. glavno mesto Grčije
14. reka na Koroškem (nem. Lavant)
16. staja za živino
19. narečno »zemljišče, posest«
20. Nova Gorica
21. reka v Švici
23. ženska s temno poltjo
25. tovarna smučarskih desk na Brnci
27. italijansko »dežela«, tudi del imena znanega sira (Bel ...)
28. rimski bog ljubezni
32. vzglavnik na postelji
34. ime za letoviški kraj z vrelcem
35. površina za pridelovanje soli ob morju
36. grenka alkoholna pijača
38. sredozemska rastlina
41. žensko oblačilo
45. priimek slov. pisatelja in njegovega sina režiserja (France in Marjan)
46. tako ali tako
48. avtom. oznaka za Karlovac
49. predlog
51. velika pesnitev
53. italijanski spolnik

Rešitev iz prejšnje številke.

VODORAVNO: 1. SARKOM 6. KITARA 11. TVID 12. AAR 14. KLET 15. REM 16. ŽRTEV 18. APA 19. KOLEDAR 21. TI 22. PAPIGE 25. AGADIR 27. ROMANI 29. ATOL 30. SALO 31. EST 33. LL 35. ANA 37. METULJI 40. NK 42. ODMEREK 44. AG 45. IRI 47. LENIN 48. DRN 49. CINA 51. JAN 52. KIKI 53. AMANDA 54. AVALIT

NAVPIČNO: 1. STROP 2. AVE 3. RIM 4. KD 5. MARLENE 6. KREDA 7. TK 8. ALA 9. REPTIL 10. ATAIR 13. ATE 16. ŽOGA 17. VAGA 19. KIMONO 20. RATLUK 23. ARA 24. POLA 26. DOLL 28. ISMENA 30. SINICA 32. TERINA 34. LIGNIT 36. ADL 38. TEN 39. JARKI 41. KRIM 43. MEJA 46. INA 48. DIL 50. AN 52. KA

LJUDSKA ŠOLA
NA RADIŠAHTudi šolarji
so se poslovili
od župnika
Janka

Celih štiriinpetdeset let brez presledka, razen v dobi pregnanstva med drugo svetovno vojno, je v času svojega življenja in delovanja na Radišah župnik Ludvik Jank zahajal tudi v radiško ljudsko šolo. Vzgaljal je učence in jim posredoval nauk o katoliški veri. Skozi njegovo versko vzgojo so šli domala vsi sedaj živeči radiški občani.

K dokaj podrobnemu poročilu v prejšnji številki SV, kdo vse se je na Radišah poslovil od umrlega priljubljenega duhovnika, je vsekakor potrebno dodati še učence ljudske šole. Pokojnemu so se ob poslovitvenih obredih 9. oktobra v farni cerkvi na Radišah poklonili tudi vsi sedanji učenci un učitelji. Prav učenci so se še posebej potrudili,

Rekordno
jabolko

Leto gre h kraju. Večina poljskih pridelkov je pospravljenih, sadovnjaki so obrani, mošt sprešan. Kjer ni bilo toče, so njive, travniki in sadovnjaki dali kar bogat pridelek. Pravijo, da ima neumen kmet debel krompir. Za jabolka to ni slišati. Tako tudi ne bi mogli reči za Kristija Lajčarja, pd. Marinjaka iz Kotmare vasi. V uredništvo nam je prinesel kar 800 gramov težko jabolko. Da bi bili verodostojni, smo ga položili na pisemsko tehtnico in ga poslikali. Če se je še komu od naših bralcev rodil kak tak rekorden sadež, ga bomo rade volje predstavili. Prinesite nam ga v uredništvo.

li, saj so se v enem dnevu naučili poslovitveno pesem v obeh deželnih jezikih.

Neži Povše

ŠPORTNE VESTI

Nogomet/ženske

V ženski ligi po šestih krogih vodijo Sele pred Spittalom in ASK. Moštva imajo sicer za sabo različno število tekem, toda že sedaj je očitno, da so

Selanke v tej sezoni odlično razpoložene in moški nogometiši iz Sel se bodo morali potruditi, da jim ženske ne bojo »kradle show«.

Smučanje

Sabine Egger je bila presenetljivo nominirana za prvi vesleslalom ob začetku sezone v

Söldenu. Specialistka za slalom je bila sama presenečena, toda ne ve še, ali se bo tekme zares udeležila, saj ni trenirala vesleslaloma in razen tega mora biti še previdna zaradi svoje operacije kolenskih sklepnih vezi v tem letu.

Kolesarjenje

Peter »Paco« Wrolich je zmagal prolog dirke v Guatemali, dolgi 56 kilometrov, pred Marcom Witherjem (Nemčija) in Joaom Hernandezom (Mehika).

BOKS

Revanša
Slovenije
v primerjalnem
dvoboju

Sredi julija v tem letu so si slovenski in koroški boksarji v Vogrčah že enkrat stali nasproti in tedaj so jasno zmagali Korošci z 8 : 4. V soboto je potekel ponovni primerjalni dvoboj – tokrat v gostilni Šoštar v Globasnici. Slovenci so napovedali Korošcem revanšo, saj so hoteli pokazati, da nikakor niso slabši boksarji.

Približno 200 gledalcev je navijalo ali za slovenske ali pa koroške boksarje. Po dveh bojih je še vodila Koroška, toda potem je Miskič premagal Wabneggerja po točkah. Stvar je postajala vse bolj napeta. Mladinski prvak na strani Koroške Martin Sadounik se je moral po odločitvi sodnika vdati Benčini že po dveh rundah.

Canori in Miličević sta v svojih bojih le remizirala in ko je v 8. boju Slovenec Tunkovič po točkah premagal Jahaja, je bil primerjalni dvoboj v bistvu že odločen. V zadnjem boju je avstrijski prvak za leto 1997 Franci Wieser proti Andrijeviču imel le še možnost olepšati rezultat, kar mu je tudi uspelo. Končni izid z 8 : 10 je bil precej zaslužen.

Ob koncu boksa so bili nagrajeni najboljši večera: v kategoriji »najboljši boksar« je zmagal Franci Wieser (HSV Celovec), najboljšo tehniko je pokazal Dejan Miličević (HSV Celovec) in najboljši boksar

med Slovenci je bil Mario Živkovič (BK Kranj), ki je tudi že postal evropski vice-prvak.

Po zelo vprašljivem remiju v enem izmed bojov je trener Korošcev sicer rekel: »Malo prednost za domačine mora pa že biti«, toda Slovenci so pokazali, da so bili tudi brez te prednosti ta večer boljši. Vsekakor je njihova revanša povsem uspela, kar gledalcem naslednjega tovrstnega boja zagotavlja posebno motivacijo boksarjev na obeh straneh.

Pa še dve opozorili za prijatelje boksa: Če hočete videti naše boksarje v živo v naslednjem času, se morate odpraviti ali v petek, 23. oktobra, v Abano (ITA), kjer bo Franci Wieser boksal za avstrijsko reprezentanco, ali pa v soboto, 24. oktobra, v Kamnik (SLO). Tam bodo v pokalnem tekmovanju nastopili Michael Wabnegger, Dejan Miličević in Sven Canori.

T. G.

PRIMERJALNI DVOBOJ

KOROŠKA – SLOVENIJA 8 : 10

POSAMEZNI IZIDI:

- Miličević R. – Aichwalder J. (po točkah)
Miskič M. – Makarič B. (remi)
Wabnegger M. – Miskič M. (po točkah)
Zwatz J. – Živkovič M. (remi)
Sadounik M. – Benčina J. (odločitev sodnika)
Canori S. – Štifter (remi)
Miličević D. – Žgajnar B. (remi)
Jahaj A. – Tunkovič I. (po točkah)
Wieser F. – Andrijevič M. (po točkah)

SENZA CONFINI 2006

Pomemben
»izpit«
za organizatorje

Od petka naprej bo na Koroškem gostovalo 16 članov evaluacijske komisije mednarodnega olimpijskega komiteja IOC, ki si bodo ogledali športne objekte in infrastrukturo za olimpijske igre 2006. Pod vodstvom Japonca Chiharu Igaya, ki je bil nekdanji znan smučar, bo ta komisija odločala o možnostih skupnega reklamiranja za olimpiado Slovenije, Furla-

nije-Julijske krajine in Koroške.

Člani koroškega organizacijskega komiteja so se marljivo pripravljali na ta obisk. Upajo, da bodo lahko prepričali komisijo IOC o svoji ideji »Senza Confini – Brez meja – Ohne Grenzen«. Generalni tajnik koroškega komiteja Dieter Janz je izrazil svoj optimizem ob dejstvu, da »so razdalje med športnimi arenami zelo majhne in da smo mi edini, ki imamo na razpolago 'živo' olimpijsko vas«. Dokončna odločitev IOC pa bo šele v juniju 1999.

T. G.

ŠAHOVSKO PRVENSTVO
1998/99Prva zmaga
SŠK Obir I

Po porazu v prvem kolu je prvo moštvo SŠK Obir v drugem krogu koroškega ekipnega prvenstva 1998/99 v 1. razredu vzhod slavilo prvo zmago! V gosteh so igralci iz Železne Kaple na čelu s svojim slovenskim legionarjem Dušanom Jokovičem premagali Weitensfeld s 4,5 : 3,5.

Zmagali so Jokovič na prvi deski, Harald Wolte na tretji ter Andreas Ojster na osmi, remizirali pa Hans-Christian Wolte,

Andreas Karner in ravnatelj Hanzi Stossier. Brez točk sta ostala edinole Johann Wolte in ravnatelj Jožef Hanschou.

Prvo moštvo SŠK Obir zaseda po dveh krogih četrto mesto in ima 7,5 točke. Cilj Kapelčanov je uvrstitev v zgornje play off-tekmovanje, za kar zadostuje tretje mesto ter nato podvig v podligo.

Drugo moštvo SŠK Obir pa je v 4. razredu C odigralo prvo tekmo. Dvoboj z ekipo iz Frantschacha se je končal neodločeno 2 : 2. Ravnatelj Stossier je zmagal, ravnatelj Hanschou in Manfred Topar pa sta remizirala.

I. L.

Igralci SAK II so bili za korak hitrejši od nasprotnika

NOGOMET – REGIONALNA LIGA

Sončen konec tedna za SAK in Pliberk

Pričakovanja navijačev Slovenskega atletskega kluba prejšjo soboto so bila le bolj skromna, saj je v Trnji vasi gostovalo v tej sezoni še neporaženo moštvo Hartberga. Toda pesimizem se je izkazal kot napačen.

Na začetku tekme je imela ekipa SAK še večje težave in Hartberg je igral nogomet, ki ustreza vodečemu na lestvici. Vseeno je SAK v 31. minuti povedel z 1 : 0 (Eberhard). Hartberg je bil še naprej v premoči in rezultat tega je bilo izenačenje nekaj minut pred odmorom (Archan). V 2. polčasu se je moštvo SAK bolje znašlo in je po izredno lepi akciji Vrabca in Roya doseglo zmagoviti gol in končni rezultat 2 : 1. Tako se je SAK nekako izvlekel iz prehodnega slabega obdobja v tej sezoni in upati je treba, da mu bo

prav tako uspelo tudi v naslednjem krogu proti Lienzu!

Tudi Pliberku je končno uspelo pridobiti 3 točke iz ene same tekme. Nasprotnik je bil v soboto »sosed« na lestvici Grieskirchen. Tekma pa je bila napeta prav do zadnjega trenutka, saj je šlo za vprašanje, ali

REGIONALNA LIGA

1. Hartberg	10	8	1	1	24:4	25
2. Gratkorn	8	6	1	1	22:10	19
3. Voitsberg	10	5	3	2	14:10	18
4. Pasching	9	5	2	2	13:6	17
5. Wels	9	3	6	0	12:5	15
6. Leibnitz	10	3	6	1	7:4	15
7. WAC	10	3	4	3	14:11	13
8. Šentvid	10	2	5	3	8:9	11
9. SAK	10	2	4	4	12:17	10
10. SVR Lienz	9	3	1	5	9:16	10
11. St. Florian	10	2	3	5	13:23	9
12. LUV Graz	10	2	1	7	11:27	7
13. Pliberk	9	1	3	5	7:15	6
14. Grieskirchen	10	1	2	7	13:22	5

bo trener Franz Polanz lahko nadalje opravljal svoje delo.

V 1. polčasu so nadvladovali Pliberčani, toda edini izkupiček je bil gol Urnika v 12. minuti. Gostje so – v nasprotju z napadci Pliberka – precej dobro izkoristili svoje možnosti in izenačili še pred odmorom. Avtogol Salzbergerja (Grieskirchen) v 59. minuti in zadetek Willingerja sta pomenila 2 : 2.

In ko se je Polanz v mislih najbrž že začel poslavljati od svojega moštva, je Alexander Dobnig, ki se je šele letos uveljavil v kadru, z lepim strelom »rešil« pliberškega trenerja. Trenutek pozneje je bilo tekme konec in Pliberk je slavil prvo zmago v tem prvenstvu! **T. G.**

11. krog (26. 10.): SVR Lienz – SAK, LUV Graz – Pliberk

1. RAZRED D

Derbi med Žitaro vasjo in Železno Kaplo je bil povsem jasna zadeva – 3 : 0 za Žitaro vas. Številne nerazumljive napake kapelske obrambe, predvsem mladega vratarja, so bile vzrok za poraz, ki bi bil lahko še višji. Železna Kapla je zdaj le še predzadnja na lestvici, medtem ko je Žitaro vas potrdila 2. mesto. Moštvo Rikarje vasi je z zmago proti Klopincu (1 : 0) obdržalo stik z vodečimi in ima na 6. mestu le točko zaostanka. Šmihel je nadaljeval s serijo brez zmage – ekipa je podlegla Labotu z 1 : 3.

Ostali rezultati: Ruda – Maria Rojach 2 : 0, Metlova – Šentlenart 0 : 0, Vovbre – Eitweg 2 : 0, Grebinj – Šteben 3 : 0

13. krog (24./25. 10.): Šmihel – Žitaro vas, Šteben – Rikarja vas, Železna Kapla – Metlova, Eitweg – Grebinj, Klopincj – Labot, Maria Rojach – Vovbre, Šentlenart – Ruda.

2. RAZRED E

Žvabek je v majhni krizi, kar potrjuje poraz proti Reichenfelsu kar z 2 : 5. Reichenfels je sicer favorit v tem razredu, toda to ne opravičuje slabe učinkovitosti ekipe Žvabeka v zadnjih krogih. Dobrla vas je imela težave proti Šmarjeti/L. in je podlegla (1 : 2). **Rezultati:** Reichenfels – Žvabek 5 : 2, Dobrla vas – Šmarjeta/L. 1 : 2

13. krog: Tinje – Dobrla vas, Žvabek – Sinča vas.

2. RAZRED C

SAK II je na igrišču v Grabštanju v dobri tekmi uspela zmaga proti Porečam. S tem je mlado moštvo utrdilo svoje mesto na sredini lestvice. Ekipi Sel pa je proti Ledincam uspel le remi (1 : 1). Zaostanek za prvimi tremi na lestvici znaša sicer le eno točko, toda le-ti so igrali po eno tekmo manj. **Rezultati:** SAK II – Poreče 1 : 0, Sele – Ledince 1 : 1; **13. krog:** HSV – SAK II, Škofiče – Sele

PODLIGA-VZHOD

Tekma med Pokrčami in Bilčovsom je privabila številne navijače, ki so videli dober nogomet, prevsem s strani domačinov. Odločitev je bila šele v zadnjem trenutku, saj so Bilčovščani v 89. minuti iz enajstmetrovke izenačili na 2 : 2, toda moštvo Pokrč se ni vdalo in je z izredno lepim golom v zadnji minuti s 3 : 2 odločilo tekmo zase.

Globašani so imeli težave drugačne vrste – namreč dobiti dosti igralcev za tekmo proti Šentpavlu. Številne poškodbe igralcev in rdeči kartoni iz prejšnjih tekem

so trenerju Wölblu delale preglavice. Tako je moral iz že tako oslabiljenega moštva že v prvem polčasu zamenjati poškodovanega Marjana Sadjaka in Tratarja, v odmoru pa še napadalca Pasterka. Z »zadnjo« postavbo pa se Globašani niso več mogli zadosti upirati Šentpavlu, ki je imel številne dobre možnosti, in tako so podlegli z 0 : 1.

Tako Bilčovščani kot tudi Globašani se že veselijo tekme v Bilčovsu naslednji konec tedna in za obe moštvi šteje le zmaga. **T. G.**

13. krog: Bilčovs – Globasnica

VARČEVATI SPAREN

TEDEN VARČEVANJA
WELTSPARWOCHE

POSOJILNICA-BANK
ZVEZA BANK

Banka, ki povezuje!
Die Bank, die verbindet!

27. 10. – 30. 10. 1998

Veselim se Vašega obiska! Wir freuen uns auf Ihr Kommen!

5%

ZVEZA BANK
OBVEZNICA/OBLIGATION
1998–2005

Nominala / Nominal: ATS 100.000.000,00
Apoeni / Stückelung: ATS 10.000,00
Doba trajanja / Laufzeit: 7 let / Jahre
Odplačilo / Tilgung: 3. 11. 2005 po nominalni vrednosti / zum Nennwert
Termin kupona / Kupontermine: 3. november / November
Emisijski tečaj / Ausgabekurs: 101,7% per 7. 10. 1998
Obrestovanje / Verzinsung: 5% od nominalne vrednosti / vom Nennwert

NOVA IDEJA
VARČEVANJA
NEUE IDEEN
BEIM SPAREN